

РОЗПОЧАЛОСЯ ДРУГЕ ЧИТАННЯ ПРОЕКТУ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 19-го червня, Верховна Рада України приступила до розгляду проекту нової конституції України в другому читанні. Напередодні депутати отримали по два великих томи з порівняльними таблицями текстів проекту конституції. У першому томі — текст проекту конституції, схваленої конституційною комісією 11-го червня. Зауваження і пропозиції до нього, внесені 15-го травня суб'єктами законодавчої ініціативи та Генеральною прокуратурою. Висновки і обґрунтування. І текст, який ухвалено в першому читанні. Всього 398 сторінок.

В другому томі — проект конституції, схваленої в першому читанні 4-го червня. Зауваження, внесені до 11-го червня суб'єктами права, законодавчої ініціативи і Генеральною прокуратурою. Висновки та обґрунтування. І проект конституції, підготовлений тимчасовою спеціальною комісією до другого читання. Цей том складається із 754 сторі-

(Закінчення на стор. 4)

Україна дістала від ЕС кредит

Київ. — Європейська спільнота надала Україні 200 млн. єкю кредиту, що є другою частиною макро-фінансової допомоги Києву, повідомила УНІАР.

Кредитну угоду підписали 19-го червня комішенер в економічних, фінансових і монетарних справах ЕС Ів-Тібо де Сільбі і спеціальний представник українського Уряду в ЕС Ігор Мітюков.

Договір передбачає виплату першої частини платіжного балансу, схваленого Радою ЕС 23-го жовтня 1995 року. Він є продовженням першого макро-фінансового кредиту в сумі 85 млн. єкю, наданого минулого року для підтримки зусиль до відновлення ринкової економіки в Україні.

Даний кредит буде надано у двох частинах по 100 млн. єкю. У рамках першої частини на початку наступного місяця Україна буде виплачено 50 млн. єкю. Це пов'язано з невідкладними потребами української економіки. Трохи пізніше Україна отримає наступні 50 млн. єкю. ЕС зазначає, що всі наступні виплати залежатимуть від продовження структурних економічних реформ в Україні. Сплата кредити України зобов'язана через 10 років.

Комісія ЕС відзначає, що після деяких труднощів наприкінці минулого і початку цього року економічна ситуація в Україні останніми місяцями поліпшилася. Стабілізувався карбованець, інфляція у травні сигналізувала рекордному за останні п'ять років рівня — 0,7 відсотка.

ЕС підкреслює, що усі економічні реформи в Україні залежать в основному від отримання Україною достатньої економічної підтримки ззовні. Допомога Європейській спільноті, сказано у пресовому повідомленні ЕС, доповнює допомогу Міжнародного валютного фонду, Світового банку і двосторонніх донорів.

Комісія ЕС висловила задоволення, з приводу того, що підписуючи дану кредитну угоду, Україна ще раз підтвердила свою рішучість закрити Чорнобильську АЕС до 2000 року.

Вручено нагороди Г. Лапикі-Щербань

Київ (М. Р.). — Тут 11-го червня у приміщенні Національного Університету "Києво-Могилянська Академія" відбулося вручення нагород пам'яті Гелен Лапикі-Щербань, встановлених її чоловіком, знайомим американським меценатом і літератором українського походження Ресм (Романом) Лапиком. Нагороди в сумі 1,000 дол. кожна присуджувалися в честь різних номінацій за визначні здобутки останніх років у галузі літератури та гуманітарних досліджень.

Першими лауреатами премії Г. Лапикі-Щербань стали найомішлювач і найнаїкше дискусювані в сучасній українській літературі автори: поет і прозаїк Юрій Андрухович — за роман "Московіада", поети Віктор Неборак та Олександр Іванець — за поетичні публікації й виступи останніх літ, прозаїк і драматург Володимир Діброва — за сатиричний "сус" "Короткий курс", поет і есеїст Оксана Забужко — за автобіографічний твір "Польові дослідження з українського сексу", а також літературний критик і мистецтвознавець Анатолій Макаров — за книгу "Світло українського бароко" та історик Наталія Яковенко — за монографію "Українська шляхта 15-16-го століття".

Лавреатів привітали фундатор нагород д-р Роман Лапко, голова журі проф. Григорій Грабович та господар свята президент Університету "Києво-Могилянська Академія" д-р В'ячеслав Брюховецький.

Україну втягають до СНД

Київ (УНІАР). — Тут відбулося установче засідання Міждержавного комітету з науково-технологічного розвитку країн СНД, керівником якого обрано голову українського Державного комітету з питань науки, техніки й промислової політики Володимира Сторіжжа. На першому засіданні розглядали питання фінансового забезпечення національних академічних наук, фундаментальних досліджень та проблеми обміну науковою інформацією.

Президент Національної Академії Наук України Борис Патон закликав журналістів, що створення спільного науково-технологічного простору в межах СНД є лише визнанням міжнародного характеру сучасної науки і жодною мірою не зазіхає на суверенітет держав-учасниць. Крім України, до угоди приєдналися Азербайджан, Вірменія, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Росія, Таджикистан та Узбекистан.

Церква і мова потребують уваги держави

Київ. — Учасники "круглого столу" під назвою "Церква і мова в питанні в новій конституції України", ствердили, що мова повинна бути надана Церкві та рідна мова перебувають на другорядних становищах у політиці державних чинників", — сказано в резолюції зустрічі.

"Кожен народ повинен спілкуватися з Богом своєю мовою", — сказав запрошений на нараду Патріярх УПЦ КП Філарет.

На його думку, у побуті української мови і духовності є серед найбільш вразливих і занедбаних ді-

(Закінчення на стор. 4)

Журналісти виборюють свободу слова

Київ (УНІАР). — Тут 20-го червня група українських журналістів розповсюдила заяву, в якій висловила заперечення з приводу стану справ із свободою слова в Україні.

Автори заяви звертають увагу громадськості на активізацію політичного тиску на засоби масової інформації. Конкретними прикладами такого тиску вони вважають ліквідацію в січні телевізійної програми "Післямова" без будь-яких законних підстав, що й визнає арбітражний суд. У квітні звільнено редактора харківського обласного телебачення Володимира Собольського за те, що він дав час для телевізійного виступу "експертів", який висловив критичні зауваження до проекту конституції України.

Далі автори заяви твердять, що останнім часом стало правилом друкування замовлених політичними статті під псевдонімами. "Парадокс полягає в тому, що вигаданими іменами підписуються саме ті статті, які захищають нищівно владу від критики", — сказано в заяві.

Заява групи журналістів з'явилася після нападу на тижневик "Зеркало Неділі" та на журна-

лістку, що в ній друкується, Юлію Мостову. Український прес-клуб звергав увагу, що автор критичної статті, опублікованої в газеті "Правда України", звинувачує газету "Зеркало Неділі" в тому, що вона користується мовою сусідньої держави, в той час коли і його стаття надрукована російською мовою і в російськомовній "Правді України". Крім брутальної лайки на адресу редактора відділу політики тижневика, автор статті в "Правді України" користується невдовіданими політичними аргументами, які широко застосовувалися у недавній совєтській часи. Анонімний нападник пише і про фінансові та податкові справи тижневика, хоча, згідно з законом, вони не можуть бути відомі авторам та опубліковані ним без спеціального кримінального розслідування в разі порушення.

Український прес-клуб вбачає в цьому тенденцію до знищення свободи слова і пов'язує із завершенням конституційного процесу в Україні. Понад 60 журналістів, які підписали заяву, висловили рішучий намір не допустити до повернення політичної цензури в Україні.

ПЕРЕВИДАНО СПОГОДИ О. КОШИЦЬ

Київ (М. Р.). — До 120-літнього ювілею видатного українського диригента і композитора, одного з будівників культурного й мистецького життя УНР та активного пропагатора української культури у світі Олександра Кошиця київська Видавничо-видавнича "Рада" превидати його "Спогади", які вперше побачили світ у 1947-48 роках у Канаді і досі практично були невідомі широкому читачеві в Україні.

Чесні Миколи Ленська й приятель Симона Петлюри, О. Кошиць був

Араби недовіряють Б. Нетаньягу

Єрусалим. — Урядові газети Сирії назвали політичний курс новообраного прем'єр-міністра Ізраїля Беняміна Нетаньягу шкідливим для мирного процесу.

На першому засіданні кабінету зформованого ним урядом Б. Нетаньягу закликав уряд до єдності. "Дуже важливо, — сказав він, — з самого початку, незважаючи на всі труднощі, які нам випали, а попереду ще багато труднощів і проблем, піднятися над дрібничками наших розбіжностей і працювати разом, щоб швидше надійшли добрі вісті народам Ізраїля".

Б. Нетаньягу закликав Сирію, Ліван і Саудівську Аравію вести переговори по мир "без всяких попередніх умов". Немає сумніву, що він мав на увазі наполегливе прагнення Сирії добитися від Ізраїля повернення Голанських висот до вироблення детальної мирної угоди. За словами Нетаньягу, він готовий вести переговори з палестинсь-

ким урядом Ясіра Арафата, але попередив, що ізраїльська армія залишає за собою "повну свободу дій у боротьбі з тероризмом". Існуючі домовленості між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією (ПВО) не передбачають можливості ізраїльтянам переслідувати терористів на території палестинського самоуправління.

Цими днями арабські лідери провели зустріч в Каїрі для обговорення ситуації. Міністер закордонних справ Сінтія Амр Муса критикував Нетаньягу, твердячи, що його промова викликала багато запитань. "Якщо його промова щось і прояснила, то лише тверде становище Ізраїля, яке може мати негативний вплив на мирний процес, — сказав єгипетський міністер. — Політичні заяви Нетаньягу породжують багато запитань. Так, він говорить про мир і про можливість для Ізраїля добрих відносин із сусідами, але він дуже часто каже "ні".

ПОЗИЧКА ПІД МАЙБУТНІЙ УРОЖАЙ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Голова обласної державної адміністрації Вячеслав Похвалський розповів про позицію з обласного бюджету 22 billion гривень зарплати авіаційному підприємству "Уніарсал-авіа". Гроші підуть на придбання паливно-мастильних матеріалів, необхідних для надання послуг сільсько-господарським виробникам у боротьбі з бур'янами і шкідниками. Згідно з домовленням, розраховуються хлібохобом зерном з майбутнього урожаю.

ПРОСЬКОТІ МІСТО ДЛЯ УРАНОДОБУВНИКІВ

КІРОВОГРАД. — Тут на базі новоствореного уранового родовища, що поблизу райцентру Мала Виска, з'явиться новий житловий масив. Таке рішення прийняла обласна державна адміністрація спільно з обласною містобудівною радою. Із представлених сему проєкту вибрано один, який враховує зручності місцевого рельєфу для спорудження житла, санітарно-екологічні переваги і можливість часткового використання наземної в Малий Висці інфраструктури. Майбутнє місто матиме будинки на два, три і п'ять поверхів для трудівників уранових копалень.

ЗРОСТАЄ ПРИХОВАНЕ БЕЗРОБІТТЯ

КИЇВ. — Федерація профспілок України повідомила, що реальне безробіття в країні становить 5-7 млн. чоловік, тим часом як офіційно зареєстрованих безробітних налічується лише 300,000. Велетенська відмінність між дійсним та офіційним цифрами зумовлена тим, що адміністрація багатьох неефективних підприємств воліє відправляти своїх працівників у безплатну відпустку, замість того щоб звільняти їх і виплачувати соціальну допомогу. Особливі проблеми з працею мають жінки, котрі стають в Україні 70 відсотків від загального числа безробітних. Майже половина з них (42 відс.) має вищу освіту, ще 29 відс. має середню спеціальну освіту, себто в сумі 71 відс. жінок є професіоналістами.

БАНКНОТИ БУЛИ З КАНАДИ, МОНЕТИ — З АВСТРІЇ

КИЇВ. — Поки Україна налагодує виробництво власних грошей, монети лівер Австрії отримав від українського Уряду замовлення на

Б. СЛІЩИН НАВОДИТЬ ПОРЯДОК У КРЕМЛІ

Москва. — Намагаючись ще перед наступною турною виборів призначити на 3-го липня, зробити порядок серед своїх найближчих дорадників і співробітників і хоч часом могоутній військовий-індустріальний комплекс Росії.

Аналітики вважають, що зміни можуть стати у пригоді Б. Сліщину в другій турі виборів, але поодинокі позначення не надто добре на його здоров'я та вигляді. Виступаючи перед репортерами засоби масової інформації, Б. Сліщин, ледо познеруваній поглядам, намагався пояснити ці зміни.

Інакше про це висловилися Анатолій Чубайс, головний дорадник виборчої кампанії Б. Сліщина, зазначаючи, що згаданих трьох співробітників звільнено через те, що "вони змозжались зрівняти вибори, бо побували в кабінеті, в якому було б їхнього союзника генерала Павла Грачова".

В Україні (З інформації УНІАР)

карування пам'ятних та історичних золотих гривень, що матимуть передусім колекційну вартість. Як відомо, Президент України Леонід Кучма має намір виварити нову українську валюту до кінця року. На його думку, в країні вже досягнуто необхідної фінансової стабілізації, і тепер саме час підтримати її твердою національною валютою.

УКРАЇНЦІ НЕ КВАПЛЯТЬСЯ ЗА НОВИМИ ПАСПОРТАМИ

КИЇВ. — Громадяни України не поспішають поки що отримувати паспорт нового зразка, випущені минулого року. Очі, сумуючи за СССР, не хочуть розлучатися зі старими серпасто-молотастими книжечками, інші — протестують проти двомовності у нових паспортах та проти відсутності в них графік "національності", а ще інші, і таких більшість, просто не мають зайвого часу й грошей на подібні, як їм здається, дурниці. Щоб спонукати своїх громадян до отримання нових паспортів, український Уряд постановив не приймати нікого зі старим паспортом до вищих учбових закладів, на державну службу, а також не випускати за кордон. Останнє рішення вступило у дію з 1-го січня наступного року.

ХОРВАТСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ, яку очолює президент Франьо Туджман, прибула в Анкару, де вона підписала договір про військове співробітництво з Туреччиною. Цей документ, зокрема, передбачає надання Хорватії військово-технічної допомоги, а також навчання хорватських старшин у військових академіях Туреччини. За словами Ф. Туджмана, який прибув в Анкару на запрошення президента Туреччини Сулеймана Деміреля, відносини з цією країною важливі для Загребу з точки зору інтересів боснійської мусульмансько-хорватської федерації.

МАДЯРСЬКА ХОТІЛА Б ввійти в НАТО. Як зазначив на недавній пресовій конференції новий начальник генерального штабу збройних сил республіки генерал-лейтенант Ференц Вег, мадлярська армія, "настолько готова" до приєднання до НАТО. При цьому він поклався на успішну діяльність мадлярської військової частини у складі міжнародних сил для виконання угоди щодо Боснії, яка, за його словами, "вдало випасалася" у структурі НАТО. З точки зору генерала, після приєднання країни до НАТО для її безпеки "досягти бажаної армії чисельності 45,000 військовослужбовців". У керівництві мадлярської національної армії здійснюються значні зміни. На пенсію відправляють генералів, що досягли 55-річного віку, які свого часу навчалися в колишньому СССР. На зміну їм приходить старшина, які пройшли курс підготовки у вищих військових закладах ЗСА і країн Заходу.

СВОБОДА **СВОБОДА**
UKRAINE'S DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. U.N.A.: (201) 451-2200

Soyuzivka USA Estate: 216 Foodmore Rd., Kerkonson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unastat@travel.lia.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$10.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Сніжик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Лариса Старикова,
Київ

КУДИ ЙДЕ РОСІЯ?

Економіка СССР була централізованою, тобто "бюджетною". На етапі реформ Росія повила до сфери жваво процес роздержавлення, проте на практиці не все виявилось придатним до децентралізації. Але з боку центрального бюджету, що безпосередньо потрапив до рук реформаторів, відчутно було прагнення до нормалізації, а отже, бюджетний процес у екстремальній формі вийшов за межі СССР.

Виходом з цієї ситуації стало введення військово-промислового комплексу. Це за часів СССР був режим регулярного става на межі прокуратури військового конфлікту. З приходом часів неспокійна напрута посилювалася. З початку горбачовської перебування військові конфлікти на півдні країни спалахували то там, то тут, проте стійкого характеру тенденція набрала лише під кінець 1994 року, коли спалахнула Чечня.

У проблемі Чечні є декілька прошарків, у тому числі й економічних, але з бюджетного боку вони проглядаються так: війна в республіці Ічкерія для військових стала "золотим дном". З одного боку, вона поставила військових у вигідне становище.

вище у черзі бюджетників на отримання коштів, а подруге — суттєво поміжшли можливість щодо маневру чимими коштами і, зокрема, їхнього списання. Адже "їхня все спливе" — справедливо вважається у народі.

Проте споживач, зрештою, мав лише те, що здатний пожитуватися для держави позадержавний сектор економіки. Для тих, хто пильнував за Росією в останні роки, здавалося, що її економіка пішла вгору. Поліції крамничі наповнилися товаром, запрацювала валютна біржа, масово пішли в країну закупівельні товари, натомість виникли великі провайдери, дилери, дистрибутори. Як наренки в маслі почували себе банки, з'явилися навіть нові міжнародні визначення: "юросіє" (російське). Проте при більш пильному погляді тенденція до нормалізації виглядала абсолютно не такою вітнішою. І коріння їй лежить у географічній диверсифікації експортно-імпортної сфери.

Товари споживачу Росія імпортує з Заходу, а експорт її в першу чергу орієнтований на споживачів у СНД. За таких умов Росія грає роль "перевалочного пункту" на шляху коштів з незалежних країн і, зокрема,

України, до західного виробника. Саме він виснажив простір экс-СССР і врешті-решт отримав кошти для розвитку власного виробництва. Як посередник, Росія з тих коштів сьогодні має небагато, і в перспективі, відповідно до того, як незалежні країни будуть інтегруватися до Заходу, її становище буде погіршуватися через об'єктивне зменшення експорту. Власне макроекономічна криза у Росії ще попереду. Повною мірою вона настане тоді, коли російська промисловість, не одержуючи інвестицій, виявиться нездатною до виходу на світові ринки, а країна втратить закордонні інвестиції, які інтегруються зі Заходом.

Так виглядають зовнішньоекономічні колізії Росії. Що ж до справ внутрішніх, то там криза до сих пір була уповільнена за рахунок більшої структурної збалансованості економіки в цілому. Проте і ця в цілому позитивна обставина, як виявляється, має свої негативні наслідки. Росія спромоглася забити власний споживчий ринок імпортом. Попит за таких умов на розвиток індустрії буде уповільнюватися, а отже вийде з кризи Росії буде більш тривалим у порівнянні з країнами, що ви-

шли з СССР з не до такою ступеню збалансованою економікою. Позитивним моментом розвитку ситуації у Росії завжди був вищий рівень економічної культури, ніж, скажімо, в Україні. Проте його спад, що спостерігається, за свідченнями економічної преси, виявляє негативні тенденції і у цій сфері.

Проблеми бюджетної сфери, заперид виробництва розколює суспільство на дуже бідних і дуже багатих. На тім діємо катризації виборчої системи напередодні президентських виборів це виключило у протистояння Зюганова і Єльцина. Соціологічні дослідження констатують перевагу Зюганова, і це не дивно, адже бідних значно більше. "Реформаторська" влада Єльцина сама висмикувала з-під себе стільця — з її боку не було надано жодного поштовху у напрямку створення середньої класу. До того ж, екстремізм лівих сьогодні виглядає простим продовженням екстремізму "реформаторів". На початку масового бойовий дії у Чечні навіть поміркований Віктор Чорномірдин уже вдавався до жорстких односторонніх оцінок ситуації.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ювілей без ювілейності або про 750 маленьких О-ків

Спитався мене перед кількома днями з цілою повагою один із моїх молодих віком читачів, який видав збірку моїх "Про це і те" і як застерегла собі на цей випадок "copyright". Дивним збігом обставин коротко після цього питання, на яке я не мала відповіді, інший із читачів цієї рубрики, переконуючи, що крім цього нічого більше в "Свободі" не читав, а я певна, що читав постійно також рубрику посмертних повідомлень і оголошень про імпрези, став мене, чи знаю, хоч би в наближенні, скільки вже допер написала таких емоційних фелетонів. І так вони обоє спонукали мене до давніх годин пошуків у скриньці, де зберігався архів цитованевої рубрики, покладені на роках, але не утворюючи як слід, а тоді я зібралася до рахунку, початку на пальцях, потім на папері, а далі на рахуноків машинці. І диво над дивами — на велике здивування усіх складні підрахунок односторонньо вказували на те, що саме цього тижня, "адоралі" 750 фелетонів! Якже не відзначити в якийсь спосіб такий ювілей.

Пригадую, немов це було минулого тижня, як стояло відкриваю: "Про мій сотий", аж тут вже неждано-негадано, дішло до круглої цифри 750!

Ні, ніхто з того проводу не думає про ювілей, не буде квітіння, побажань чи іменуваних "на заслужену" лавреатку України ці дієприслів'я. Буде насорід і напевно не почую хоч "зломаного" доброго слова, бо якось так тепер у нашій спільноті щораз більше бракує сенситивності до такого слова, або хоча б наймилішого признання, що хтось виконав солідний імав роботи. Але ні, не можна цього узагальнювати і промовчати нечесливо, і теплі листи признання чи навіть подяки, які ховають поруч грубих своїх писань. А їх накопичилося басом до цієї частки, жаль, якось вясло тиски мого "я" і енергії, розкладеної на 750 полочок. І ніхто, на самоті, без постів, промов і бенкетів відзначую свій "ювілей без ювілейності".

Цікаве як втримався "Свобода" і О-ка, щоб досягнути 1,000 фелетонів! Правда, це не був би рекорд, ідний зміщення в книзі Гінсса, але скільки ж можливість зустріти в цих листочках у суттєвості пори! Нарзді до зустрічі в 751-й О-ці, а може Бог дасть, як таких і в далішніх 250???

Скільки їх приносить сьогодні, бо велику машину яazzo зміняти. Як приклад цього, він здавав, що 70 відсотків мінусульських випусків виліталися не за фактом: університети далі готують вузьких спеціалістів, для яких немає достатньо місць в новій економіці. Тому Національний Університет "Кієво-Могилянська Академія", сказав він, має можливість студентам бути відпочивальним за свою долю, підготувавши людину до зміни професії декілька разів в житті.

Дякуючи юрді фундації за нагороду, В. Брюховецький підкреслює, що він не один причинився до відходження Могилянської Академії чотири з повнолітнього тому тому, бо з ним працювало і працює "багато добрих людей", а до того тут діяла ще якась вища сила: "Те, що відірвалося, мусло відірватися, воно не могло вмерти".

В. Брюховецький також заявив, що грошову частину своєї нагороди повністю віддав на розвиток НУК-МА, конкретно на пошита мантий для перших 156 випускників, які цього року закінчують повну програму студії. Він заперис присутній на цю церемонію, заплановану на кінець червня, і іпневено заявив, що серед випускників буде майбутній Президент України.

Фундатори Омелян і Тетяна Антоновичі, які постійно живуть у Вашингтоні, по черзі вручали нагороду найновішим лавреатам, а ті тоді читали свої лекції. За головним столом на церемонії, разом з фундаторами, сиділи члени журді фундації: академік Микола Жулинський, який головував на святі, Іван Дзюба і Марта Богачевська-Хомяк. Іван Фізер, який також брав участь у виборі лавреатів, не був присутній на церемонії в Києві.

Гонг Конг

Це місто-країна, що має 6,3 мільна населення, стоїть дуже високо економічно, як також є центром міжнародних фінансів, торгівлі і науки. Його головними промисловостями є текстильна, електроніка і туристична. Економіка Гонг Конгу тісно пов'язана з Китаєм.

Гонг Конг має вийти 1-го липня 1997 року з-під юрисдикції Великобританії і стати новою частиною Китаю, з чого незадоволення більшість населення. У 1984 році було підписано угоду, у якій Китай гарантує Гонг Конгу на наступних 50 років економічну незалежність і волю в усіх ділянках, за винятком закордонних справ і оборони. Однак існує сумнів стосовно майбутності: чи Китай виконає свої зобов'язання?

Інвестиції продовжуються і це служить примиренням для громадян. Безробіття все ж зросло з 1.5 до 3.5 відсотка. Багато тисяч громадян вийшло з країни, переважно до Канади. Перебачають, що економіка Гонг Конгу, яка росте пересічно 4 відсотки річно, знизиться до 5 відсотків в 1997 році, коли ринок буде перекошений, що у Гонг Конг не сталося жодної зміни від того, що він відійшов до Китаю.

Висловлюють надію, що політичні зміни в Китаї приведуть його і Гонг Конг в одну економічну і політичну систему.

Р. Л. Хомяк

Лавреати нагород Антоновичів розглядають літературу і вищу освіту

Історична романістика, феномен "шістдесятників" і нові напрями у вищій освіті в Україні були темами лекцій лавреатів нагород Фундації Омелян і Тетяни Антоновичів, які були прочитані у київському Будинку Училища (Центральної Ради) 7-го червня 1996 року. Це було 15-те з черги вручення нагород Антоновичів і шосте, здійснене у Києві.

Лавреатами за 1995 рік є письменник Роман Федорів — за його історичний роман "Єрусалим на горах", літературознавець Михайліна Кошубинська — за її упорядкування творчості Василя Стуса, і Вячеслав Брюховецький, президент Національного Університету "Кієво-Могилянська Академія" (НУКМА) — за його вклад у відродження цього історичного вищого навчального закладу в Україні.

"Єрусалим на горах" — це історичний роман про брутальність совєтського режиму на західно-українських землях після приєднання їх до СССР, і тому Р. Федорів прочитав лекцію про роль історичних романів в українській літературі. Він зокрема згадав твори Андрія Кашенка, Андрія Чайковського, Антона Лотоцького, Богдана Лепкого у контексті розвитку й утвердження національної свідомості українців у першій половині цього століття. Після й'ятдесяти років, продовжував Федорів, авторами "бестселерів" в цьому

Олександр Серафим

ЕКОНОМІКА АЗІЇ ОЧИМА ТУРИСТА

Макао

Кожного до Гонг Конгу, Макао був колись частиною Китаю, а тепер перебував під протекторатом Португалії.

З півмільйона населення 90 відсотків становлять китайці, 5 відсотків — португальці і 5 — інші національності. Деяко з них має подвійне громадянство, що вважається перевагою на випадок невиконання угоди зі сторони Китаю, бо Макао також стає частиною Китаю в 1999 році.

Його головними промисловостями є текстильна, одяжна та туристична.

Тайланд

Ковилина назва — Сям. Найкраща знана з фільму "Король і я". Країна має 60 мільйонів населення, від шести до дев'яти мільйонів живе у столиці, місті Бангкок. Головні виробники країни — автомобілі, текстиль, гума і риз. Столиця готується до Азійських спортивних ігор в 2000 році, будуючи дороги і будинки. Тайланд імпортує працівників з сусідніх країн. Безробіття становить лише 1.5 відсотка, а мінімальна платня — шість доларів ден-

Ш

но. 65 відсотків населення займається фармерством. Це країною, оскільки за шість місяців економічний ріст показує сповільнення. Причиною цього є державна монетарна політика, яка підтримує процентову ставку. Від березня 1995 року Центральний банк Тайланду почав підносити процентову ставку, щоб сповільнити економічний ріст. Ця фінансова політика стримала виробничу діяльність і приватні інвестиції. Виробники споживчих товарів, однак, мали задовільний ріст у першому кварталі 1996 року, завдяки великому попиту, незважаючи на високу процентову ставку.

В Тайланді мають свої фабрики 17 виробничих авт і майже 350 постачальників складових частин. В 1995 році в Тайланді виготовлено 572,000 авт. В лютому 1996 року "Форд" і "Мазда" почали будувати свої фабрики. Вони випускають 135,000 вантажних авт. "Форд" планує також інвестувати 53 міль. дол. у дві фабрики складових частин. Корпорація "Тойота" планує інвестувати 360 міль. дол. у фабрику авт. Компанія "Гонда" у квітні цього року вклала у будівництво своєї фабрики 100 міль. дол.

Сінгапур

Це місто-державу називають парком. Орхідеї ростуть на кожному кроці — на лотевості (у приміщенні терміналу), при дорозі, біля готелю, одним словом — всюди. Росте також багато пальм та інших дерев. Скрізь панує надзвичайна чистота, бо за засмічення суворо карають — заплатити 700 дол., як також за жування. Місто безпечне навіть серед ноні.

Сьогодні приїжджає сім мільйонів туристів річно. Тому що Сінгапур розташований біля 80 миль на південь від екватора, температура є досить висока, як також висока вологість.

Найбільшій в світі рефінерії нафти містяться

(Закінчення на стор. 3)

О-КА

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденному приміщенні бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні надіслати до редакції "Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її шину.

XXIV Конвенція СВА

У місті „братньої любови“ — Філадельфії 24—27-го травня відбулася XXIV Конвенція СВА, господарем якої була Округа Філадельфії на чолі з головою її Управи Олександром Фаріон і головою Конвенційного комітету Марією Кондрат.

У п'ятницю вчорашню, 24-го травня, відбулася надзвичайно цікава передконвенційна програма, яку підготувала Ірина Куровицька. Участь в ній взяли американці українського походження Тарас Базилук — асистент директора Агенції контролю зброї і роззброєння ЗСА, Марта Зелік — офіційна перекладачка Уряду ЗСА і Медіана Вервер — заступниця шефа штабу Першої лейбї Гіларі Клінтон. Тема програми була: „Украї-

на очима американців українського походження“. Доповіді викликали велике зацікавлення, про що свідчили численні запитання і бурхливі оплески слухачів у виповненій залі.

Після програми відбулося прийняття, спонсороване І. і Д. Гиняньскими, на якому присутні мали нагоду ближче познайомитися з колегами.

Відкриття Конвенції почалося урочистим входом на чолі з Олександром Фаріон, головою Округи, головою Конвенційного комітету Марією Кондрат попросила голову СВА і голів округ засвідчити „дерево життя“.

Після зачитування гімну української, американської і СВА молитва СВА, яку виготулювала Варка Бачинська, вірш Ліни Костенко

О. Фаріон привітала голову СВА А. Кравчук хлібом і сіллю, а голова Конвенційного комітету Марія Кондрат попросила голову СВА і голів округ засвідчити „дерево життя“.

Після зачитування гімну української, американської і СВА молитва СВА, яку виготулювала Варка Бачинська, вірш Ліни Костенко

Після зачитування гімну української, американської і СВА молитва СВА, яку виготулювала Варка Бачинська, вірш Ліни Костенко

Після зачитування гімну української, американської і СВА молитва СВА, яку виготулювала Варка Бачинська, вірш Ліни Костенко

Після зачитування гімну української, американської і СВА молитва СВА, яку виготулювала Варка Бачинська, вірш Ліни Костенко

Потім відбулося відкриття з почесного членства СВА покійної Стефанії Чижович-Пушкар, яка була головою в 1971—1975 роках, і присудження почесного членства Уляні Старосільській, Христі Нарвощій, Іванні Вовк, Стефанії Вовчак і Марії Душин.

Під час Конвенції присутні мали нагоду оглянути по-містських оформлених виставки, які влаштували Софія Геврик, — „70 років громадській праці СВА“, що включало світлини із праці і конвенційних книжок від 1925 до 1996 р. Ольга Третьяк, яка збрала видання дитячої літератури СВА з 1925—1965 років, та видання Округи: Люба Біловуш, яка збрала матеріали із стипендійної акції, що включали світлини стипендіатів і їх спонсорів.

З нагоди 70-ліття СВА і XXIV Конвенції видано „Пам'яткову книжку XXIV Конвенції СВА“ виданим комісією у складі Слави Рубель — голова, Євгенії Івашків — секретар, Стефанії Косович — скарбничка, Ніни Савицької і Софії Геврик — члени. Мистецьке оформлення обкладинки виконала Ареда Бук.

Після семінарію і рекомендацій Надя Савчук — голова Номінаційної комісії запропонувала такий склад Управи: Екзекутива: голова — Анна Кравчук, перша заступниця — Ольга Третьяк,

друга заступниця — Софія Геврик, третя заступниця — Марта Бельська-Хом'як, четверта заступниця для справ зв'язків — Ірина Куровицька, протоколювальні слова „Якщо ви не загинули“ — про вас забули! Якщо ви переступили кордон чужини — ви зрадник! У такій атмосфері проживали ті члени ОУН-УПА, що билися як 40 років тому прибули до так званого вільного світу.

Бурхливими оплесками присутні привітали М. Савчин-Пісир (Марічу) під час вручення їй нагороди „Ліси і Петра Ковалевих“.

Голова СВА Анна Кравчук (посередині) з почесними членами СВА (зліва) Уляною Старосільською, Марією Душин, Стефанією Вовчак і Христією Нарвощій.

У перерві між засіданнями Конвенції (зліва): народний депутат України Олена Крандакова, голова Союзу Українок Канади Оріс Сушко, почесна голова СВА Марія Савчук, голова СВА Анна Кравчук і голова Ділової президії Конвенції Ірина Руснак.

Ірина Олексюк, суспільної опіки — Лідія Черник, стипендія — Люба Біловуш, екології — Марта Ярославич, Контроль: голова — Іванна Ратич, членки — Рома Шуган і Іванна Ганчевич, заступниця — Лідія Колочин і Надя Савчук. Подану ліству прийняли.

Конвенцію закритої схваленням „резольції, словом новобраної голови СВА Анни Кравчук, яка подякувала всім за

Слава Рубель, пресова референтка СВА

Делегати і гості XXIV Конвенції Союзу Українок Америки.

Куди йде...

(Закінчення з стор. 2)

Але найбільш адекватно глибини тенденції трансформації правлячої верхівки відбивають військові, становіше ядра, незважаючи на всі бойові неспіхи, виявляється міцним.

На тлі такої трансформації „реформатори“ постать Генадія Зюганова починає виглядати конструктивно. Поперше, з огляду на європейські воляжі, дехто вбачає в діях Зюганова пошування до соціал-демократичного центру. Подруге, за час „реформ“ відбулися певні зміни економічного середовища, і це об'єктивно диктуватиме будь-яким комуністам, що в особистому плані не є комуністською, гостру бо-

ротьбу, лінійно поведінку, спрямовану на розвиток соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Основа російської політичної і економічної дійсності є полярною. При всіх позитивних факторах — більш-менш вчасному, у порівнянні з Україною, початку реформи, вищому рівні загальної економічної культури — в економіці країни слід чекати загального погіршення ситуації. У Росії це попереду всі ті катаклізми, з котрими віч-на-віч вже доводилося зіткнутися Україні. За часів панування „реформаторів“ на чолі з Борисом Єльцином у політиці підпалили суспільства була закладена бомба соціальної диференції, у підпалени економіки — бомба втрати лінійного споживчого ринку. Як і коли вони вибухнуть?

„Я життя поденна“ реформує Лідія Чепіль. М. Кондрат привітала делегатів і гостей XXIV Конвенції і звернулася до голови СВА А. Кравчук офіційно відкрити Конвенцію, в якій взяло участь 118 делегатів і 93 гостей.

Після зачитування звіту реєстраційної і верифікаційної комісії для ствердження кворуму та прийняття порядку наради і правилника Конвенції, вибрано Ділову президію, яку очолила Ірина Руснак — голова, Наталя Кла-

вська, скарбничка — Ольга Третьяк, стипендія — Люба Біловуш, організаційна — Наталя Даниленко і Софія Геврик, мистецько-музейна — Люба Біловуш, фінансова — Таїса Турянська і Рома Шуган, екології — Ірина Куровицька, Відділ далекого віддалення — Марія Наваринська, вільних членів — Софія Геврик, та молодих і англійських відділів, „Наше Життя“ — Ірина Чабан і Тамара Стадніченко, преси — Слава Рубель.

Під час полуденки промовляли: Марта Богачевська-Хом'як — „70-

ліття СВА“, Маруся Бек, Розарія Полчі і Марта Ярославич, нова референтка екології. В нещільно відбувся бенкет, в якому взяло участь 310 осіб. Бенкетом провадила М. Кондрат. Головним промовцем була Олена Крандакова, народний депутат України, голова Комітету у справах жінок, материнства і дитинства при президенті України. В бенкеті взяла участь Уляна Дячук, пересидця Українського Народного Союзу і голова УАКР. Відчитано привіт від Б. Клінтона, президента ЗСА. Також привітав Чорний С. Івашків від УККА. Е. Козій — третій секретар постійного представництва України при ООН в імені посла А.М. Зленка і генерального консула України Віктора Крижанівського, Оріс Сушко — голова Союзу Українок Канади, Л. Рудницький — від НТШ, О. Соколик — голова СФУЖО, а представник амбасди України у Вашингтоні Наталя Зарудна зложила привіт від Л. Кучми, Президента України, і амбасадора Ю. Щербак. Святоче слово виготулювала голова СВА Анна Кравчук.

Під час бенкету проголошено дві нагороди конкурсу „Ліси і Петра Ковалевих“: Тамарі Гундуровій за працю „Ранній український модернізм“ та Марії Савчин-Пісир за книжку „Тисяча доріг“.

Марта Богачевська-Хом'як перед врученням нагороди розповіла про книжку і життєвий шлях авторки, процитувавши її слова „Якщо ви не загинули“ — про вас забули! Якщо ви переступили кордон чужини — ви зрадник! У такій атмосфері проживали ті члени ОУН-УПА, що билися як 40 років тому прибули до так званого вільного світу.

Бурхливими оплесками присутні привітали М. Савчин-Пісир (Марічу) під час вручення їй нагороди „Ліси і Петра Ковалевих“.

Контрольній комісії А. Турчина уделено абсолютну уступачість Управі. Далі відбувся звіт М. Глушка, голови Номінаційної комісії. Як завжди буває у нас, тут була коротка дискусія, де одностайно вибрано Романа Кузику головою, а заступником Михайла Боїчука. До Управи згодилися увійти багато нових членів, а саме: Г. Дублас, І. Гафтович, Н. Байдуков, Г. Голт, М. Глушок, Р. Горюхінський, З. Коваленко, М. Мартиненко, Я. Медяник, І. Микитин, О. Надріага, Н. Оніщук, М. Осалда, М. Романко, О. Сенік, І. Сенік, А. Турчин, І. Ворожченко.

Зараз же перших східних праця закінчили. Вирішено мати час до часу бюлетенів в українській та англійській мовах. Перше число такого бюлетеню вже з'явилось за редакцією Р. Кузики та Галини Леєсенської-Дублас, де подано плани на майбутнє, як відновлення діяльності клубу, класу про комп'ютери, інтернет, електронічну пошту, календар імпрес, інформацію про заплановані та інші новини. Також 29-го березня 1996 року 19-й Відділ СВА ім. Лесі Українки (голова О. Микитин) при співпраці із Народним Домом гостин у своєму приміщенні Львівської театру ім. Лесі Курбас під мистецьким керівництвом Володимира Голта, який виконав драму Лесі Українки „На полі крові“ та мистецьке життя творів Тараса Шевченка. Увесь дохід був призначений для членів театру.

Іван Гафтович

Згадавши плани були дорогі для всіх відповідно зацікавлених. Тому наші збори у Трентоні зацікавили ішли громаду. На збори прийшло, як ніколи, багато людей, членів і нечленів, більшість з яких вкільки стали членами Народного Дому.

Порядок зборів відкрив заступник голови Р. Кузик. Після молитви та одностайного мовчання для вишування померлих членів віворова Президія зборів: голова Іван Гафтович та секретар Наталя Посіва, яка відчитала протокол з минулих загальних зборів. Програма звітуння, яку передав Р. Кузик Президії, була дещо відмінна від попередніх зборів. По звітунні заступника голови про працю Народного Дому, слово мав д-р О. Коцопей, голова Комітету досліджування продажу послості та придбання і побудови нового приміщення. Далше слідували звіти секретаря (у відсутності М. Мартиненка відчитав голова зборів), скарбничка Р. Горюхінського, голова М. Боїчука та культурно-освітнього референта І. Микитини.

Дискусія над звітами забрала чимало часу. Тут головною були запити щодо короткострокової побудови нового приміщення, продаж та вартість сертифікатів і засоби втримання нашої установи. Більшість присутніх у своїх замідках бажала залишити Народний Дім у теперішньому місці. По звіті голови

Народний Дім в Трентоні поважає працю

себе „молодим“ та бачить американське довкілля, де багато різних домів чи так званих тут товариських чи політичних клубів переходять часами майже безцінно в чужі руки, малі збори народи. План був продати Народний Дім, а за одержку готівку збудувати у крапучому місці новий клуб із відповідним устаткуванням, як басейн до плавання, зала на засідання тощо. Згадавши план був цікавий, поминаючи великі кошти для поодиноких членів для річного втримання такої активності. Все така група, яка це заплянувала, уважала, що має людей, які можуть на це собі дозволити у поставити частину або навіть цілу громаду поза українське гетто. Колишня Управа Народного Дому, що та жак складалася із „молодих“, старалася втримати цю установу на теперішньому місці. Тим більше, що послості уже давно сличені (окрім членських сертифікатів), а як з'ясував теперішній активіст Р. Кузик установка саме себе утримує. Також із приїздом нових іммігрантів вживання Народного Дому зростає. Два вище

Впродовж довгих літ Народний Дім це єдина українська установа, що об'єднує цілу трентонську громаду. Тут знаходяться домівка СВА, приміщення Українських Американських Ветеранів (Станція 25), відбуваються сесії громадянського комітету, Відділу УНС, Фонду Допомоги Україні, зустрічі гостей з України, різні імпреси та навічання англійської мови для новоприбулих. Теперішнє майно складається із двох будинків, футбольної та відбаванкової площ, місця для паркування та новобудованого павільйону на вистави чм пікніки в разі дощ.

В березні цього року відбулися Загальні збори у власному приміщенні при 477 Джеремая авеню. Перед зборами відбувалося, що може треба буде продати цю стару установу. Як по багатьох українських громадах, часи міняються, нові проблеми надходять, а довголітні активісти як М. Боїчук вже мало. Тому, що створюються такі явища, де цю посаду Управою і членством Народного Дому виходить із новими ідеями та планами. Бо виникає старе нам усі відоме питання — а що далі?

Покोलіння, яке називає

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМ звітом Бюра перепису населення, базованого на нових методах збирання інформації, що є на їхню думку багато більше докладним, стверджується, що прогалами між багатьма американцями та іншими громадянами з найширшого від часу закінчення Другої світової війни. Взявши до уваги п'ять окремих показників для встановлення прибутків родни згадане бюро встановило, що від 1968 до 1994 року кожний окін вказував на значне поширення цієї шліни у прибутках між багатими, вбогими та заробітничими шарами суспільства.

Економіка...

(Закінчення з стор. 2)

тут. Іншою головною промисловістю є будова і ремонт кораблів. Минулого року Сінгапур експортував ових ових на 24 міль. дол.

Держава не визнає страйків. Їх бракує працівників. Їх імпортує з сусідніх країн за 15 дол. на день. Середня платня становить 1,000 дол. місячно. Немає платного безробіття.

Щоб обмежити торгівля домами, уряд запровадив певні обмеження на покупки для їх купівлі, головню для чужинців. Чужинці можуть позичити гроші на дім тільки тоді, коли вони є постійними мешканцями і тільки одну позичку — на дім до п'яти років вклятку.

Економічний ріст Сінгапуру в 1995 році становив 8.9 відсотка. В 1996 році передбачають ріст між 7.5 і 8.5 відсотка. Його підняли з 7 до 8 відсотка після кращого, ніж

сподівалися, росту у першому кварталі. 10.7 відсотка. Експорт енергосистем у квітні ц. р. зріс на 28.3 відсотка. Експорти інших товарів збільшилися на 17 відсотків, головним чином завдяки електроніці, експортованій до ЗСА та Японії.

Закінчення

„Країну, що унікаєть глобальної економіки, ставлячи перешкоди чужим інвестиціям, торгівлі і новим ідеям, часто дорого платять повільним ростом і збільшенням „убогості“, — вважає Світовий банк. „Економічна інтеграція драматично прискорила протягом останніх п'ятих років, але багато країн не скористалося з цього“, — підкреслює банк у своєму річному звіті.

„З трьох чвертей росту в торгівлі протязом останніх 10 років користалися 10 країн, між ними Китай і Тайланд“. Цей звіт бачить пряму залежність між економічним ростом і інтеграцією країн з рештою світу. Найвищою розквітлі економічною східна і південна Азія. Дивлячись в майбутнє, Світовий банк каже, що наступні 10 років ще більше можуть підтвердити головні тенденції цього десятиріччя.

У 30-ту РІЧНИЦЮ втрати нашої незабутньої доні і сестри

бл. п. ЛАРИСИ ГАРКАЧ

що померла у квітні на 15-му році життя на злозвісний рак мозку, складаємо скропну похорон у сумі 100 дол. на дітей-громаді Чорнобиль і просимо Бога, щоб переміг коду суми нитку страждання та зіслав своє благословення на Україну.

У смутку: батьки — ПЕТРО і МАРІЯ сестри — НУСЯ і ДІЯРА брат — МІРКО

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п. ОЛЕНИ ГОНЧАРЕНКО СИНГАЙСЬКОЇ

була відправлена ПАНАХИДА,

що її відслужить протоієрей Микола Метеліцький, настоятель української православної церкви св. Юрія Переможця в Мінеаполісі, Мінн., 6-го липня 1996 року о год. 12-й годині по, на могилі покійної в Hillside Memorial.

Просимо рідних, приятелів і знайомих пом'янути Лялю в своїх молитвах.

муж — ІВАН донька — НАТАЛІЯ з родиною син — АРКАДІЙ з родиною сестра — ІРИНА КМІТ з родиною

ФУНДАЦІЯ ПІДТРИМКИ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ УКРАЇНИ

ділиться сумною вісткою української громадської СВА, що 28-го травня 1996 р. по короткій і глибокій недугі відійшла у вічність

бл. п. МАРТА СТЕФАНІЯ ШМІГЕЛЬ з роду КРАМАРЧУКІВ

Всесвітня активістка, одна з найвизначніших громадських діячок, член Президії Фондуції Підтримки Дипломатичних Представництв України, ініціатор і голова Відділу Фондуції в Рочестері, Н. Й. і околиці, називаючи організаторкою всенародного значіння фонду, в тому ж і фонду для потреб амбасди України у Вашингтоні, Д.К.

У глибокому смутку і душевному болю достойним мужів, батькам і родині найширіші співчуття висловлюють члени Президії Фондуції Підтримки Дипломатичних Представництв України.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАПРОСУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc. P.O. Box 1028 New York, N.Y. 10276

КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА, лідер Комуністичної партії Російської Федерації Єгозанов сказав, що має намір зустрітись зі всіма кандидатами, які дістали понад один відсоток голосів у першій турі виборів, у тому числі і з Володимиром Жириновським. У фракції Ліберально-Демократичної партії Росії, як очолює Жириновський, за словами Г. Єгозанова, «розумні люди», які будуть запропоновані пості в уряді народного довіри, як називають себе комуністи. Кандидат повідомив, що на засіданні Ради народно-патріотичного блоку серед інших розглядалося питання про склад уряду народного довіри. «Ми говоримо не про будівництво комунізму», — сказав Г. Єгозанов, — а про створення національно орієнтованої держави, не про комуністичний уряд, а про уряд народного довіри». Г. Єгозанов знову закликав Б. Єльцина взяти участь разом з ним у телевізійних дебатах у прямому ефірі або ж виступити обом на спільному засіданні Державної думи і Ради Федерації з викладенням своїх програм.

Церква...

(Закінчення зі стор. 1)

дові держави є два головні аспекти: Церква і мови. Це підтверджують історичні факти: Росія завжди прагнула підпорядкувати собі українську Церкву, а також має з'ясувати російську мову в Україні, сказав він.

Якщо [Українська Православна] Церква Московського Патріархату відокремиться від Москви, тоді ми будемо мати постійну державу; згідно з чимось це й утворюється [українська] мова, то матимемо вічну могутню українську державу», — підкреслив Патріарх.

Він висловив також незадоволення тим, що у проєкті нової конституції не порушено питання про ролі Церкви у вихованні дітей. На його думку, «це має великий мінус у духовному вихованні нашого суспільства».

Голова секретаріату Конгресу Українських Націоналістів Геннадій Сіренко висловив точку зору КУН у питанні мови і Церкви. КУН є за об'єднання всіх Православних Церков України в єдину Церкву і категорично проти другої державної мови.

Учасник «круглого столу», серед яких були Павло Мовчан з товариства «Провіста», Роман Коваль з Державної Самостійності України, професор Київської Духовної Семінарії Андрій Бурячок, підтримали проєкт конституції, але підкреслили, що після її прийняття потрібно випрацювати відповідні закони щодо Церкви і мови.

ДНІ УКРАЇНСЬКИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ СПОРТОВЦІВ

Цього року цілий світ відзначає 100-ліття Світового олімпійського руху. Для нас, українців, цей ювілей є особливо важливим. Цього року українські змагання та змагання будуть першим раз репрезентувати незалежну українську державу на літніх Олімпійських Іграх. Вже довгі роки призвіща українських спортсменів, світових та олімпійських чемпіонів, були шкідливою уцілюю до цілому світу. На жаль, виступали вони під чужими прапорами.

Український народ завжди високо оцінював значення спорту та в міру можливостей старався стати частиною олімпійської світової спільноти. Уже в 1916 році почали організувати київський олімпійський комітет. Були też намагання українців УНР та ЗУНР брати участь в Олімпіаді 1920 року в Антверпені. В 1921 році уряд совєтської України заснував Український Олімпійський Комітет, який Москва скоро зліквідувала. Але ідея участі України в олімпійських змаганнях продовжувалася. Уже в 50-х роках в діаспорі постає ряд комитетів, завданням яких було пропагувати участь України в олімпійських змаганнях. Для координації всіх цих зусиль в 1989 році Світовий Конгрес Вільних Українців поклав Олімпійський комісію. І аж прийшов 1990, рік надій та сподівань.

22-го грудня 1990 року, коли ще не цілком розвинулася теорія народів, як делегати з усіх областей України заснували Національний Олімпійський Комітет України, головою якого обрано відомого олімпійського чемпіона Валерія Борзова.

Прийшов довго очікуваний час, Зимово Олімпіади в Ліл-ламері в 1992 році, де 16-літній дівчина, Оксана Баюл, здобув першу золоту медаль для вільної жай української держави.

Цього року від 19-го липня до 4-го серпня перший раз на літній Олімпіаді в Атланті буде повітати блакитно-жовтий прапор поміж біля 190 прапорів світу.

Українські спортсмени до підготовки до цих змагань та будуть старатися якнайкраще репрезентувати свою державу України.

Президія Секретаріату Світового Конгресу Українців бажає усім українським змаганням і змаганням багато успіхів у тих важливих змаганнях та в пошані до них проголосують: від 19-го липня до 4-го серпня 1996 року — **Дні Українських Олімпійських Спортсменів**.

Президія Секретаріату СКУ
Д-р Дмитро Шпівник президент
Івж. Ярослав Соколик генеральний секретар

ПОДІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ВІППАНІ

Виппані, Н. Дж. — Український Конгресовий Комітет Америки, Відділ у Морріс повіті, спонсорує український фестиваль, який проходить у суботу, 29-го червня, від 11-ої год. ранку до 6-ої вечора у Малапардіс парку при Малапардіс роуд у Виппані, Н. Дж. Інформація можна одержати, телефонуючи на число (201) 887-2095.

ПРОКУРАТОРСЬКА СПРАВА «Вайтвотер» схарактеризували Бруса Ліндзі, одного з найбільшх дорадників президента Білла Клінтона, як змовника у незаконній схемі загибати платістю 30,000 дол. готівкою до перевірочного фонду Білла Клінтона на губернатора стеїтар Аркенсо в 1990 році. Вони однак вони не прокоментували чи його — теперішнього заступника офіційного адвоката Білого Дому, будуть у цьому офіційно звинувачувати. Однак вони підтвердили, що з попередженням в цій справі адвокатів оборони, вони могли б ужити свідчення бодой одного свідка, що свідчить проти Б. Ліндзі чи банкірів, причетних до цієї справи конспірації у вирішенні вайтвотерської афери.

Розпочалося...

(Закінчення зі стор. 1)

тання проєкт конституції, зупинившись окремо на деяких найважливіших положеннях. Наприклад, зачитав статтю 5, де сказано: «Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народowi і не може бути утвореною державою, її органами, або урядовою особою».

По-новому зредоговано статтю 10, де тепер сказано: «Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя, а в місцях компактного проживання громадян, які належать до однієї або кількох національних меншин, гарантується право використання в діяльності органів державної влади, державних організацій та органів місцевого самоврядування поряд із державною мовою і мов національних меншин».

У новій редакції викладено також статтю 14, де сказано: «Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави». У статті 17 є положення, згідно з яким «на території України не допускається розташування чужоземних військових баз».

Зредоговано чимало інших статей, але всі ці поправки ще має затвердити Верховна Рада. Під час обговорення процедури подальшого розгляду проєкту в другому читанні О.Мороз послідовно ставив на голосування такі документи: проєкт постанови, внесенний тимчасовою спеціальною комісією, який депутати на ранковому засіданні визнали неприйнятним, оскільки він набрав лише 195 голосів; проєкт постанови, підготований комуністичним Володимиром Моїсенком і соціалістом Анатолієм Мошаном, де передбачалося відкласти розгляд проєкту конституції до 9-го липня і який теж не зібрав необхідного

числа голосів. Не підтримали депутати і пропозицію О. Мороза про те, щоб 20-го червня працювати в постійних комісіях від 10 до 12 години, у фракціях — від 12:30 до 2-ої години, щоб визнавати, які статті можуть збирати 300 голосів, а тоді по 4-й годині провести Раду фракцій. Постійна ж голосування проєкту конституції почозати 21-го червня. При чому голосувати лише ті статті, які не дістали 6 300 голосів. Необхідно для цього 211 голосів збирати не вдалося, тому О. Мороз до рочив комісії із забезпечення діяльності депутатів парламенту дати оцінку запропонованому ним проєктові й знову винести на голосування о 4-й годині.

На вечірньому засіданні О. Морозові вдалося протягнути свою пропозицію продовжити розгляд проєкту 21-го червня, а 20-го працювати за рекомендаційним вище пленумом. За це рішення проголосувало 218 депутатів.

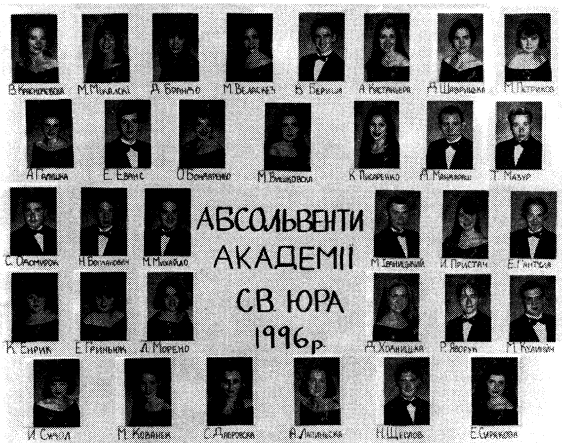
Українська ВІСНИК
Альбом
Автор тексту та упорядник Тетяна Кара-Богачевська. Художник Майя Ессалова.
Київ: «Мистецтво», 1993, стор. 265. Тираж: 1000. Ціна 32,00 дол.

Можна набувати у київській Свободі.
Мешканці стеїтару Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% податку держави.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 320-го Відділу у Балтиморі, Мд.
З 3-днем 7-го червня 1996 р. обов'язки секретаря 320-го Відділу перебирає новий секретар

МАРІЯ РАДЬ
Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСОСІЗІ і виплатувати вкладки на адресу:
Ms. Maria Rad
3130 Foster Ave.
Baltimore, MD 21224-3938
(410) 732-4328

Матура в Академії св. Юра у Нью Йорку

АБСОЛЬВЕНТИ АКАДЕМІЇ СВ. ЮРА 1996р.

У суботу, 8-го червня, 33 випускники отримали дипломи Академії св. Юра в Нью Йорку.

Після торжественного Служби Божої в 2-й год. по полудні в церкві св. Юра, випускників вшанували до шкільної автостанції, де при аккомпанементі Соні Шерер відповіли американській і українській гімни. Після молитви вітальну промову українською та англійською мовами вголосили Микола Богданович, Головну промову до випускників сказав Єпископ Василь Лостен і після того вручив дипломи випускникам.

Після вручення дипломів роздано заслужені нагороди таким випускникам: 1.000 дол. Ерік Гринюк з Фонду Українців, 750 дол. Микола Богданович від Фейр-ральной Креїтлїк, «Самомічч» в Нью Йорку, 100 дол. Євгенів Євасов від країнці «Арка», 167 дол. членом Тарасов Мазуров, Ірині Приштані і Назареві Щеглову від Українського Народного Союзу, 100 дол. Романові Яворукові від Українського Спортивного Клубу, 100 дол. Євгенії Сєряковій від 83-го Відділу Союзу Українок Америки, 50 дол. американські

шаднічі бонди отримали за успіхи в навчанні від д-ра Володимира Барона М. Михайло, Е. Тантула, Д. Шаврицька, С. Дабровська, С. Оломірок, А. Галущка, В. Кривошеєвська та М. Петриков, 50 дол. американський шаднічч Ірина Приштан отримала Ірина Шумилівна у пам'ят'я д-ра Луки Лушва.

Після прощальної промови виголошено Еріку Гринюку, О. Патріккі Пашка, ЧСВВ, парох церкви св. Юра в Нью Йорку, продеклав усім за присутності. Програму закінчено відспіванням пісні Академії св. Юра.

Адвокат І. Дем'янюка виступить в Чикаго

Головний адвокат Івана Дем'янюка Іона Шефтель виступить перш чикагоського українського громадою в залі церкви св. Володимира і Ольги у Чикаго, 30-го червня, а в 1-й год. по полудні. Його виступ спонсорує Українсько-Американський Комітет Справедливості.

На закладній зустрічі також можна буде набути його нову книжку «Обороняючий Івана Грозного: Конспірація визнати винин Івана Дем'янюка». Книжка вийшла у видавництві Регнері Пресс.

У восьмому вступі до американської версії книжки Й. Шефтель пише про своє переконання,

що ціла справа І. Дем'янюка була цілком оркестрована Московою, хоча їх зовсім не цікавила його особа. «Головною метою Соевїтї було спричинити розкол між жидівською українською громадою у Північній Америці. Незважаючи на великі труднощі та болочні спогаді напруженої ситуації між жидами і українцями, ці дві громади починали співпрацювати в антисоветській діяльності. І саме ця їхня співпраця починала турбувати совєтських вождів у Кремлі та їхніх агентів у Північній Америці».

У восьмому вступі до американської версії книжки Й. Шефтель пише про своє переконання,

РОЗШУКУЄТЬСЯ
КУЦ ЄВГЕН (ЗІНОВІЙ) АНТОНОВІЧ (1922 року народження) з села Проволо-Холмів, Телефонувати: (718) 587-5755
Покликати Василья.

РОЗШУКУЄТЬСЯ
жінку для товариства старший жінці та легкої домашньої праці в офісї Рїчмонд, Машини, харч та платня. Прошу телефонувати біля 7-ої веч.
(804) 483-6569

Looking for babysitter.
Must speak English take care of a 2-month-old girl. Living in or coming daily.
Phone: (201) 418-0628

REAL ESTATE
ПРОДАЄТЬСЯ
3-ох кімнатна квартира на вул. Паркова в м. Івано-Франківському. Телефонувати на число: (201) 258-0630

ДО ВІННИМУ
вигідне, улюблене по-мешкання у Львові, в центрі міста.
Тел. (310) 645-7872 або (818) 249-6741

ПРОДАЄТЬСЯ АПАРТАМЕНТИ
в 12-апртм. новообудованого будинку в Нью-Йорку, FL. Ціна — \$55,000. Дозволяється купувати апартамент на спільну, а також віддавати чужим людям. Вислати до: Roman Baidaruk, 2514 Taylor St., Hollywood, FL 33020
Тел. (305) 925-8432 веч.

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ШПРА і ЧЕСКА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також знаємося похоронами на шпиталі і Військ. Вроку і перенесення Тілівні. Останки з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222 (201) 375-5555

зокрема Михайла Тануська, редактора газети «Українська Вісті». Совети вирішили знизити ціну жидівсько-українську конспірацію у її зарокну».

І. Шефтель згадує і про свої труднощі з виданням книжки у ЗСА, незважаючи на прихильні на рецензії в Англії та Франції. Американські ліво-ліберали на не звертали уваги, «навакля, вирішили, що саме тому була потреба правду змусити мовчати».

PARCA COMPANY
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ПО ГУРТОВИХ ЦЕНАХ: книги ДМЦ, різного роду матеріал для вишивання, кавки, книги з українським зображенням і т. п. в АРЦ.

FUNERAL DIRECTORS
УКРАЇНСЬКА РОДИНА С ВЛАСНИКОМ
SENKO FUNERAL HOME
213-215 Bedford Avenue
Brooklyn, N.Y. 11211
1-718-388-4416

HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, N.Y. 11550
1-516-481-7460

ПЕТРОВ ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в Нью-Йорку, Нью-Джерсі, Нью-Йорку і ОКОЛИЦЯХ.
ЛУІС НАЙПРО — директор Родина ДМИТРИЯ
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ШПРА і ЧЕСКА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також знаємося похоронами на шпиталі і Військ. Вроку і перенесення Тілівні. Останки з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222 (201) 375-5555

ПАКУНКИ НА УКРАЇНУ
КОРАБЛЕМ \$ 0.79 per Lb
ЛТАКОМ \$ 2.49 per Lb
Пересилайте до нас пакунки через UPS
безкоштовно!
Телефонуйте за спеціальними налітками
ДОСТАВА ДОЛЯРІВ
Маємо ліцензію на пересилку доларів
ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040
Tel: (201) 763-8778

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ
Редакції вістки про громадські імпрези будуть поміщені у «Свободі» тільки після появи платних оголошень у щоденнику або «Українському Тижневику».
Редакція «Свободи»

Чи знаєте, що
«СВОБОДА»
це не тільки найстаріший український щоденник у світі безперервної появи, але й найдешевший.
За нього платять члени УНСОСІЗУ 30 центів, а нечлени — 40 центів.
Чи не варто підтримати цю газету передплатою?

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
універсальне джерело знань про Україну!
Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку як приватну, так і публичну.

UKRAINE A CONCISE ENCYCLOPEDIA
UNIVERSITY OF TORONTO PRESS

Том 1 ..... 75.00 дол. (було 95 дол.)
Том 2 ..... 75.00 дол. (було 95 дол.)
За ДВА ТОМИ — 130.00 дол. (було 170.00 дол.)
*Плату за пересилку включено.
Замовлення просимо присилати разом з чеком або грошовим переказом на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302
Мешканці Нью Джерсі підлягають 6% мв податку.

KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003-5765
Established 1920
NEW YORK • LVIV • NEW YORK
via
AIR UKRAINE
TUESDAYS — Effective MID-JULY
CALL
(212) 254-8779 or (800) 535-5587